

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
 Egész évre 450 Lel.
 Fél évre 240 Lel.
 Negyed évre 120 Lel.
 Havonta 40 Lel.
 Hirdetések díjazás szerint

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
Károly József.

Cens. I. NICHIN.

Szerkesztőség
 Arad, Acsav-palota
 Kiadóhivatal:
 Buiv. Regele Ferdinand 22.
 (József főherceg-ut.)
 (Aradi Nyomda Vállalat.)
 Sürgőnyelv: Közlöny, Arad.
 Telefonszám:
 Szerkesztőség és kiadóhivatal
 154.
 Egyes szám ára 2 lél, vasárnap
 3 lél. Bucurestiben 50 banival
 több.

Hangulatváltozás.

Nagyvárad egyik kulturtanácsosa egyheti bucurestii tartózkodás után visszatért városába, ahol interjút adott bucurestii tapasztalatairól az újságíróknak. Ebben az interjúban több olyan novum és érdekesség van, amivel olyan formák között kell foglalkozni, amelyek túlmenni egy újságriport határain. Dejeu — így hívják a tanácsost — szószerint azt a kijelentést teszi, hogy meglepő az a hangulatváltozás, amellyel a magyarságot illetőleg a bucurestii minisztériumokban és hivatalos fórumoknál találkozik. Színházi, iskolai és egyéb kulturkérdésekben engedékeny és felénk hajló politikáról van szó már odalenn, a közép-foku iskolák problémája is már elintézés előtt áll és a tanácsos véleménye szerint végleg elvetették annak a gondolatát, hogy Erdély bármely magyar városában egy román-magyar színtársulati kombináció megvalósuljon.

Nincs okunk kételkedni a nagyváradai tanácsos szavaiban és a míg bizonyos rendeletek és ténykedések ezt felülről kétségtelenül igazolják, addig hiszünk ezeknek a bucurestii tapasztalatoknak. Ha van ilyen hangulatváltozás, akkor ennek a gyökerelt kétségtelenül abban a becsületes állampolgári érzésben, abban a konszolidáció iránt való állandó törtekezésben és abban a maga eszméiért mindig fődelen mellet harcoló akarásban kell keresnünk, amely a magyar népkisebbség részéről eddig is minden irányban megnyilvánult. Románia magyarsága mindig olyan kéréke volt és olyan kéréke lehet az államgépezetnek, mellyel szemben sohasem okszerű takarékoskodni a forgató olajjal. Ez a kisebbség sohasem tagadta meg azokat a nemzeti tradíciókat, amelyek nevében szerte Európában minden szétdarabolt terület nemzetisége gyakorta végső kirobanásokra kész és ez a hűség és ez a ragaszkodás a tradíciókhoz végre mégis célt fog érni azokon a helyeken, ahol a magyar népkisebbség szabad elhelyezkedéséről dönteni hivatottak. Ma négy nyilvánosság elé nem vihető okok indítják talán arra Bucuréstet, hogy revízió alá vegye a magyar iskolák és a magyar színház kérdé-

sét, de magában véve az a tény, hogy ezekben a kérdésekben egy revízió lehetséges, igazolja azt a véleményt, hogy az előző rendelkezések, ha nem is képezték minisztertanácsok tárgyalásának anyagát, de mindenesetre legalább is elhamarkodottaknak minősíthetők.

Hogy csak a színházkérdésnél maradjunk, egészen a miniszteri íróasztalokig csapott föl a legutóbbi erdélyi színházeti botrány, ennek a hulláma ma sem csendesedtek el teljesen és bárkím és bármiilyen motivumon is siklott ki ez a kérdés, az bizonyos, hogy fölfelé olyan formák között jutott el a döntő fórumokig, amelyek semmiesetre sem alkalmasak arra, hogy a nagyváradai kulturtanácsos által hangsúlyozott hangulatváltozásról bizonyosságot tegyenek. Ebben a kérdésben például kétségtelenül melőzték az összmagyarság érdekét és a téves információkon alapuló iskolarendeletek is azt bizonyítják, hogy a bucurestii körök hangulatváltozása valami egészen friss sütetű jelenség, amely a kulturtanácsos nyilatkozatán kívül még realisabb bizonyítékokat kíván.

Hígyjünk ezekben a realis bizonyítékokban, várjuk a hangulatváltozás megnyilvánulásait és bizunk a legközelebbi jövő olyan fordulataiban, amelyek a magyar kisebbségre nézve áldást, békét és fejlődési szabadságot jelenthetnek. Kétségtelenül nyílt fronttal állunk szemben a jóval éppen úgy, mint a rosszal, ha tudjuk is, hogy csak a jó érdemeitük Adí kezet ad nekünk, annak kezet adunk, ha nem is minden feltétel nélkül. Ha a bucurestii miniszteriumokban megváltozott velünk szemben a hangulat, az elsősorban rajtunk múlt és nem a bucurestii intéző körökön. Vannak politikai és belső állami életi megnyilvánulások, amelyek a legidegebb és legrigorózusabb kormányköröket is hangulatváltozásra indítják. Tízeket nem lehet igérettekkel elfojtani, mert tudni sem lehet, hogy hol maradt meg parázs a hamu alatt. Meggyőződéseinket és hitünket gátak nélkül akarjuk a célnál látni és hisszük, hogy ez a hangulatváltozás Bucurestiben nem a váradi kulturtanácsos illúziót kéltő interjúja, hanem megfontoltan érett, komoly és hangulatokra vágó akció.

Olaszország már mozgósít.

— Mussolini tervel a Földközi-tengeren. — Epirusz megszállítására készülnek az olaszok. —

Londonból táviratozzák: Nagy nyugtalanságot kelt az a hír, hogy *Tangerben olasz katonaság szállott partra* azzal a megokolással, hogy az olasz helytartó élete veszélyeztetve van. A tangeri kérdésben ellentét származott Anglia és Franciaország között. Anglia nemzetközi ellenőrzést, Franciaország a benszüllött sejk ellenőrzését kívánja. *Mussolini* újabb lépését Olaszország részéről igénybejelentésnek, vagy Franciaország megoldási terve támogatásának magyarázzák és arra következtetnek, hogy *Mussolini a Földközi-tengeren kíván eredményeket becsavagyó tervei számára.*

Cincagóból jelentik: A *Tribuna* közlése szerint Santi Quarantában olasz csapatok szállottak partra. Azt hiszik, hogy *Epiruszt és egész környékét megokarják szállani.* — Az első olasz cirkáló Korfu elé érkezett. *A szigetet teljesen elzárták.*

Londonból jelentik: A lapok cáfolják a görög-angol megegyezés híreit. Anglia a forradalmi görög kormányt nem ismeri el, ellenben a Népszövetség rendelkezéseit tartja magát. Ilyen értelemben utasításokat küldött Lord Robert Cecilnek Genfben.

Rómából táviratozzák: A külügyminiszter közli, hogy a Korfu elleni agyuzás kizárólag az erődre irányult. A görög parancsnokság nem közölte az olasz parlamenttel, hogy az erődben polgári menekültek is vannak. A görög helyőrség parancsnoka az első vakoltás követése után polgári ruhában elmenekült. Az olasz kormány megette az intézkedéseket, hogy újabb escadronit küldjenek a görög vizekre. *Együttal elrendelte a kormány két kontingens mozgósítását.*

Bucurestiből táviratozzák: Görögország követe ma megjelent Duca külügyminiszter előtt, aki nek jegyzéket adott át kormányának nevében, amelyben a görög kormány tiltakozását fejezi ki Olaszország magatartása miatt.

Rómából táviratozzák: Az olasz lapok szerint a kormány el-
 telték a görögökkel, hogy magasok-

lik ama felfogásához, amely szerint a Népszövetség nem illetékes a viszály eldöntésére, mert Olaszországnak becsületét, méltóságát és állampolgárainak életét érintő ügyről van szó. — Mégis hiszik, hogy az olasz kormány hajlandó belemenni abba, ha a Népszövetség nem ismerne el ezt az álláspontot, hogy az illetékeség megvizsgálását a hágai állandó nemzetközi törvényszék elé terjesszék. Hivatalos körök véleménye a Népszövetség közbelépéséről a következő: A görög kérdés ügyes bírveszfogás, amely titokban megszabhbmenő célt akar elérni, mint a viszály rendezése. A *Gonatus*-kor mányt ugyanis a hiatalmak még nem ismerték el s így nem is fordulhatna nemzetközi gyülekezethez. Nyilvánvaló, hogy ha tárgyalnának vele, mintegy törvényes kormányt ismernék el, tehát gyilkosság révén sikerülne megszereznie az eddig megtagadott nemzetközi elismerést. A viszály, különben is becsület kérdése. Eről nincs szó a Népszövetség alap egyezményében, tehát nem is illetékes, mert döntésével sértetlenséget biztosítana a gyilkosoknak és megingatná Olaszországnak a Népszövetség erkölcsi tartalmába vetett bizalmát.

Londonból táviratozzák: Angol hivatalos körök tartózkodóan viselkednek az olasz görög viszályban. Beavatottakijelentéséből következtethető, hogy *Poincaré* és *Curson* megegyeztek, hogy minden lehető elkövetnek a *Balkán békéjének megörzészére.*

Rómából táviratozzák: Az olasz nyomozás adatokat derített föl, amely szerint *Bozaris* görög ezredes, aki tagja volt *Tellini* tábornok bizottságának, közvetlenül felelős a gyilkosságért. Egy *Banikas* nevű bandavezér, aki az epiróta forradalmi bizottság éfén áll, volt *Bozaris* társa a terv kidolgozásában. Ezek a hírek fokozták az olasz nép felháborodását. Az argirokasztrói albán megyefőnökég hivatalosan értesítette az olasz kormányt, hogy beható nyomozással kiderítette, hogy több tucatnyi olasz és görög állampolgár

szerint a gyilkosságról előre tudtak azok a görög katonák, akiket kevéssel azelőtt a gyilkosság színhelyén elrejtözve találtak. A *Corriera d'Italia* szintén azt írja, hogy a merénylet tervezője Botzaris görög ezredes és *Barikas* bandavezér. A gyilkosságot görög katonák hajtották végre mindössze 200 méternyire a 15. görög zászlóalj parancsnokságától. A takadial őrsg feltartóztatta *Viotti* orvost és a bizottság albán tagjait, akik az olasz küldöttség késeideime miatt aggódva vissza akartak fordulni keresésükre. Az athéni lapok is bevallják, hogy Botzaris ezredes még életben talált *Corti* őrnagyot, segítségnyújtás helyett azonban visszafordult, hogy a gyilkosok keresésére a legközelebbi őrségtől embereket kérjen. Amikor újból visszaérkezett, *Corti* őrnagy már halott volt.

Athénből táviratozzák: Az olasz követ az *Elepheros Typos* című lapnak Olaszország ellen írott cikke miatt tiltakozott, mire 24 óra betiltották a lapot és a sajtócenzúra igazgatóját elmozdították.

Athénből táviratozzák: *Bellini* olasz tengernagy megtiltotta a görög hajóknak az otrantói tengerszoroson való áthajózást. Négy görög gőzöst az olasz kikötőben visszatartanak. — Olaszországgal megszűnt a tengeri forgalom, bár Görögország megengedi, hogy olasz hajók görög kikötőkbe befussanak. Egy olasz tengerészattjáró a *Georgiosz* nevű hajót a korfui tengerszorosban lefoglalta.

A dráguló Budapest.

(Ujabb áremelkedések. — Behozatali tilalom rizsre és kakaóra.)

Budapestről jelenti tudósítónk: A hét folyamán a legtöbb árucikk ismét megdrágult. Az élelmiszerpiacon a csokoládé ára és különösen a cukorkák ára drágult meg a cukor újabb drágulása folytán. A fűszer- és gyarmatárúkban nem volt lényegesebb forgalom. Az eladók tartózkodók voltak, mert az új behozatali engedélyeket még mindig nem adták ki és mert a behozatal olyan csekély lesz, hogy a szükségletnek csak kis része fedezhető. Hír szerint a Kormány a rizsre és a kakaóra is behozatali tilalmat akar elrendelni. Ez a hír igen nagy izgalmat kelt a kereskedők körében, mert azt mondják, hogy úgy a rizs, mint a kakaó a kevésbé tehető néposztály tápláléka és az import eltiltására nem forog fenn semmi ok, sőt ezekben a cikkekben a behozatalt fokozni kellene.

A fapiacra csak készpénzben adnak el és az üzlet emiatt meglehetősen megcsappant. Egy vagon tűzifa ára mintegy 1 millió korona, úgy hogy, egy kisebb faüzlet vezetéséhez legalább 50—100 mil-

ió szükséges. A vasáru piacon áruhiány mutatkozik, mert a gyárak nem szállítanak elég gyorsan. — A szénpiacon ahig változtak az árak. A textilpiacon a forgalom csendes, mert az árutulajdonosok részéről teljes a tartózkodás, miután az eladási árakat a Devizaközpont árfolyamain kell kalkulálni. A készbör piacon az üzletmenet élénk, a gyárak hitelbe is adnak. A szerezcsen-utcai bórkereskedők

Furcsa konkurencia.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes és a kereskedők versengésében ritka trükkről számol be lippai tudósítónk, aminek fejleményeként a károsult fél több százezer lei kártérítés megfizetésére perelte be ellenfelét. Ez év május havában alakult Lippán a *Betonia* cementgyár, amelyben erőteljes konkurencia támadt az addig egyedül működő Első lippai cementárúgyárnak, melynek tulajdonosa *Krazi* Endre ravasz tervet eszelt ki, hogy új versenytársának működése elé akadályokat gördítsen. Megtudta azt, hogy a *Betonia* cementárúgyár egy vagon cserépet adott el *Ehrenwald* Vilmos fakereskedő soborsini telepe részére. *Krazi* Endre felkereste a fakereskedőt, akit lebeszélte a *Betonia*-cserépről, mert mint mondotta, az annyira silány minőségű, hogy a fele sem marad meg, mind összetörik, mire *Soborsinba* ér. És hogy állítását igazolja, személyesen gondoskodott arról, hogy a *Betonia* cserépek összetörjenek. Azonban rajtacsípték, amint a megrakott vagon tetején táncolt és az erről szóló hivatalos jegyzőkönyv, amit a vasút közgei vettek fel hivatalosan, a következőket mondja:

— *Nicolí* Demeter kocsirendező reggel öt óra után a vagonokat írta össze és ekkor észrevette,

BUDAPESTI KÉPEK.

Beszélgetés az utcán.

Fiatale kisleány megy előttem. A gavallérja — burberry ruha, sárga félopó, tizenöt centire felhuzott nadrág, élénk vastag csiku piros-fekete nyakkendő — gesztikulálva beszél. Megyek utánunk és hallgatom miről beszélnek.

A kisleány: Igen, tegnap is a Pírirel voltál s nekem azt hazudtad, hogy a bankban rengeteg dolgozom, azért nem jöhetsz.

A fiú: De kérek, a vezér direkt lehivatott s azt mondta, Gárdos ur, ön egy megbízható és én egy fontos dolgot akarok önre bízni. Beláthatod, hogy a karrierem alapozhatom meg veled, s így bár nehezen, de le kellett mondjak, hogy veled találkozzak. Mert ha a vezér azt mondja, Gárdos ur, ön egy megbízható, az karrier.

A leány: És a Píri?

A fiú (legyint): Ugyan, a Píri! Hidd el szívem, teljesen lanyha vagyok rá! De te...

A leány: De én?

A fiú (mély sóhajjal): Ha tud-

a kartelárok alatt adnak el. — Az üveg piacon a köedényeket a belvárosi gyárak ismét felelítették. Érdekes, hogy a cseh palackgyárak a cseh vasúti tarifa leszállítása miatt lecsökkentették az árakat. A gyógynövény piacon az irányzat lanyha, mert a külföldi piacokon megjelentek konkurrensaik. — A vegyipari cikkek piacán némi áremelkedés állott be az utolsó napokban.

(Háromszázezer lejes kártérítés. — Aki összetörte az ellen-cég szállítmányát.)

hogy a 250514. számú cseréppel megrakott vagon tetején táncol *Krazi* Endre lippai cserépgyáros. Előhívta az éjjeli őrt és megállapította, hogy a vagonrakomány cseréptulnyomó része összetört, erről jelentést tett *Pacurariu* Pál szolgálattevő hivatalnoknak, aki felvette a jegyzőkönyvet, és azt az aradi vasútigazgatóságnak küldötte be a kellő eljárás megindítása céljából, mert *Krazi* a vasút által már átvett szállítmányt pusztította el.

Krazi Endre a fakereskedőnek, akinek már a tulajdona volt a vagonba rakott cserép, másnap kiliizette a kárt, de versenytársa elleni harcot korántsem hagyta abba. *Soborsinba* utazott és ott össze hívott közönség előtt úgy mutatta be az *Engelhardt*-féle telep címére megérkezett törött cserép szállítmányt, hogy az a vasúti szállítás alatt tört össze, mert a *Betonia*-gyár rossz minőségű cserépe nem bírja el a legkisebb rázkódást sem.

A lippai *Betonia* cementgyár tulajdonosai feljelentést tettek és 300 000 lejes összeg erejéig kártérítési pert indítottak veszedelmes konkurrensük ellen. A kártérítési per nemcsak az említett vagon szállítmányánál okozott károkat foglalja magában, de kiterjed más részletekre is. Aöbbször megtör-

tént már, hogy a *Betonia* cserépgyár telepén álló kész cserépet éjnek idején hatalmas kövekkel dobálta valaki és a készletben igen súlyos károkat okozott. A csendőrségnek több ízben tett feljelentések során megindított nyomozásai egyszer sem vezettek eredményre, a vasúti közegek teleplezése azonban egészen bizonyossá teszi azt, hogy az éjszakai kódbáló is azonos *Krazi* Endrével, a kinek egyedül állott érdekében a *Betonia*-féle cserépgyárnak ártani. Az érdekes ügy fejleményei elé kíváncsian tekint a részleteket ismerő közönség.

A királyhoz készül a karánsebesi vagyonszösség.

(Nemzeti pártiak panasza.)

(Saját tudósítónktól.) A karánsebesi vagyonszösség tagjainak tulnyomó része már régóta elégedetlenkedik. A vagyonszösség nemzeti párti tagjai különösen a legutóbb lezajlott elnökválasztás miatt neheztelnek, amely szerintük az erőszak jegyében folyt le.

Domasriaru tábornok hível azonban nemcsak személyes kérdések miatt zúgolódnak, hanem a miatt is, hogy a liberális éra alatt erősen megnyirbálták a közösség jogait és hogy az egész vagyonszösséget a liberális párt politikai érdekeinek szolgálatába állították.

Tekintettel arra, hogy eddig minden felszólalásuk, minden törekvésük hiábavaló volt és meddő maradt, arra az elhatározásra jutottak, hogy panaszukat a király elé viszik. A kedvező alkalom nem sokára kínálkozik. A király legközelebbi temesvári látogatását szemelték ki időpontnak s abban állapodtak meg, hogy 400 tagú küldöttséggel járulnak öfelsege elé.

nád, milyen szilárd vagyok rád! Te kicsi dollár, te!

A leány keze halkon, simogatón a fiúhoz ér, összemosolyognak. Pár lépést szóltanul mennek tovább.

A leány (hirtelen): De mégis a Pírirel voltál!

A fiú: Véletlen találkoztunk. És különben is a Píri csak egy prompt eset. Nem valetur.

A leány: De a Píri azt mondja, te szerelmes vagy bele. Mondtad.

A fiú: Hát nem veszed észre, hogy téged akar csak baisszerozni?

A leány: A Lily is mondta. Ő is hallotta.

A fiú: Nem hittem, hogy felülsz egy ilyen konszernnek. Azt hiszem ismersz annyira, hogy észreveheted, csak biancoval dolgoznak. És remélem, nem ülsz föl nekik, hogy a végén nevensenek rajtad, hogy milyen nagyszerűen sikerült ez a betörés!

A leány: Igazán nem tetszik neked a Píri?

A fiú: Kedves, de nem nehéz. Nem mondom, hogy nem venném kosztba.

Nevet. A kisleány is nevet. Megállnak egy kirakat előtt, majd lassan újra továbbindulnak. A fiú most már fölényben és biztosan érzi magát.

A leány: Azért ne gondold, hogy féltékeny vagyok rád! Azt se bánom ha a Píri...

A fiú: Hadd, kérlek ezt a kis scripset! Azt hitte a csitri, hogy nálam ki tudja helyezni magát. De tévedett — nem veszem fel. Majd pont egy ilyen angazsmánt vállalok!

Hasonló öközetű fiatal ur jön szembe, messze kinyújtott karral köszön.

A leány: Ki volt ez?

A fiú: Bajtárs.

A leány: Hogy hogy?

A fiú: Együtt szolgálunk a pesti üzérsgnél.

Hirtelen elkanyarodnak s még megállók a sarkon és sokáig néznek utánunk. Pest fehéve és lükettve törtet előre és ránt magával mindeneket a nagy rohanásban.

Darvas Lajos.

A küldöttség összeállítása már folyamatosan van és erősen hiszik, hogy ez a lépésük kedvező eredményre fog vezetni.

Értesüléseink szerint azonban már az ellentábor is értesült a nemzetipárti előkészületekről és a kelendő időben megteszi a szükséges lépéseket, hogy ezt az akciót eredményesen ellensúlyozza.

Félmillió kártyapénz.

(Bezárta egy bucaresti klubot.)

Bucurestből jelentik: Minculescu bucaresti ügyész és Paston vizsgálóbíró, valamint Panova szigurancakomiszáros tegnap este vizsgálatot tartottak a Rosette-után levő „Libertatea” körben. — Alapszabályai értelmében a kör tagjai irodalmi és művészeti előadásokat tartanak és „magas problémák”-at vitatnak meg. egy Adolf Roller nevű ur elnöklése alatt. Ebben a körben szó sincs irodalomról, sem magas problémákról, legfeljebb magas összegekről, amikben a chemin de fer és a hák kot játszik s még magasabb pin-kapénzról, ami a művészi kitűnő rendezőinek zsebébe vándorol. Félmillió lei tiszta haszna volt a kártya klubnak. Bucurest egyik legveszedelmesebb játékbarlangja volt ez a kör, amelyet aztán tegnap este az ügyész bezárt, lepecsételt és felszerelését, pénzét elkobozta.

Arad új primadonnája.

(Beszélgetés Kovács Katóval.)

(Saját tudósítónktól.) Délelőtti féltizenkettőkor, a meleg, koraszzeptemberi napsütésben, az aradi Kánya-vendéglő terraszán tízóraizik Pattantyusné-Kovács Kató, az aradi színház új énekes primadonnája. A tegnapi színházmegnyitó „Levendula” operettben főlényes, nagy sikere volt a művésznőnek és a siker után siettünk közelebbit is megtudni róla. Az új énekesnő sudár termetű, kékszemű, szőke hölgy, fehér vállai ragyognak a fényben és minden kérdésre temperamentumosan felel.

— Három éve vagyok színésznő. Két évig Cluj (Kolozsvár) működtem, aztán egy esztendőig Oradea-Mare (Nagyváradon). Az hogy három éves színésznő vagyok csak, engem nem aggaszt, mert ezalatt a három esztendő alatt kitűnő tempóban futottam meg a versenyt: a színészet első sorban a tehetség és a rátermettség kérdése s csak azután a gyakorlaté. A kolozsvári pályám legnagyobb sikere az „Offenbach” című operett Hortense szerepe volt. Beugrás, délelőtti próba, este premier. Az újságok és a közönség felfedeztek. Nagyváradon már a „Bajadér”-t játszottam, ez volt a legszebb és legnagyobb sikerű szerepem.

Megkérdeztük Kovács Katót, aki Pattantyus Manó táncos-énekes komikus felesége, hogy hány éves? Felelet helyett születési bizonyítványát mutatta meg. Születési év: 1902. Egészen véve huszonkét esztendősen tehát az új énekesnő, aki előtt kvalitásai és korai miatt egyaránt, nagy és érdekes karrier áll. Kétségtelenül Erdély

Eltűnt vasuti kocsik.

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap számunkban már írtunk, hogy a temesvári városi tanács a villamos művek igazgatóságának előterjesztésére felemelte a villanyszolgáltatási árakat. Az áremeléssel kapcsolatban az egyik német reggeli lap társunk azt a feltűnést keltő hírt közölte, hogy a villamosvasutak 80—90 százalékkal emelik fel a bérletjegyek árát. Érthető, ha ez a hír általános megdöbbenést keltett, hiszen a bérletjegyek árát az elmúlt hónapban emelték fel elég tetemesen. Munkatársunk ma felkereste a villamosvasutak igazgatóságát, ahol a távollevő igazgató helyettese a következő felvilágosításokat adta:

— Tény az, hogy a villamosjegyek árát fel kell emelni, mert a város is 250 leiről négy lei ötven banira emelte fel az áramszolgáltatás díját, azonban az emelés nem lesz 25 százaléknál magasabb. Az emelést nemcsak az áramszolgál-

A világ legnagyobb katasztrófája

— Tizenkét japán város elpusztult. — Tokio és környéke romhalmaz. — A világ részvéte. —

Londonból táviratozzák: Japánban a vulkánok egész sora működik. A tüzvész és a földrengés a következő városokat pusztította el: Tokio, Yokohama, Pekavaga, Benhi, Yokomita, Assakusa, Kavda Mondo, Sitavaja, Atarui, Gotanava, Hakama. A legújabb becslések szerint a halottak száma Tokióban és Yokohamában kétszáz ezer ember. A tokiói arzenál felrobbanása következtében több ezer ember életét veszítette és tizenhatalvezzer munkás elpusztult. A tüz elpusztította a külügyi hivatalt, a pénzügyi, a közoktatásügyi minisztériumot, a japán bank hivatalos helyiségeit. A földrengést kísérő szökőár a partvidéken hallatlan pusztítást végzett, egész városokat elsodort, szigeteket elöntött. A külföldi diplomáciai missziókról és az ottlévő idegenek sorsáról semmi hír nem érkezett. Az amerikai óceáni hajóraj parancsnoka nyolc torpedórombolót küldött a szerencsétlenség színhelyére gyógyszerrel és élelmiszerekkel.

Ossakóból jelentik: Yokohama kormányzója a következő szikratáviratot küldte az osakai és koheti kormányzókhöz: „Városomat a tüz és a földrengés elpusztították. A veszteség emberéletben tízezer főre rug. Minden forgalmi eszköz, vasut, villamosvasut, hajók, tönkrement. Nincsen vizünk és ennivalónk. Küldjétek azonnal élelmiszereket.”

Londonból táviratozzák: Ha-

legfiatalabb primadonnája ez a hölgy, ami nagy szó.

— Irja meg meg, — mondotta, bucsuzónak, — hogy nincs lakásom. Szegény vagyok. Egy főtéri, fürdőszobás, egy vagy két szobás lakás kellene. Fontos a főtér és a fürdőszoba. Láthatják, hogy nincsenek igényeim és remélem, hogy segítenek rajtam!

(Újabb áremelés a temesvári villamos vasutnál.)

fatás megdrágulása, hanem különböző beruházások fedezete is szükségessé teszi. Városszépítési szempontból a Lloyd-soron és másutt különböző nagyobb átalakításokat végeztünk és nem sokára megnyitjuk a mehalai villamosjáratot is. A mehalai villamos munkálatai azért húzódtak sokáig, mert az építkezéshez szükséges kavicsszállítás fennakadást szenvedett. A kavicsot szállító Ácsöv. borossebesi telepe nem kapott vaggont és ezért a temesvári vasutigazgatóságtól magunk kértünk 30 vagonkiutalást. Ezek a vagonok el is indultak Borossebesre, azonban utközben eltűntek és eddig nem állapították meg, hogy hová. Most újabb vagonkiutalást kértünk a CFR. igazgatóságtól, amely harminc vaggont kísérettel küld Borossebesre, úgy, hogy néhány napon belül megérkezik a szállítmány és a jövő hónap folyamán a forgalomnak átadhatjuk az új villamos vasutat.

mazu város, amely Tokiótól 120 kilométernyire van és amelynek 130.000 a lakosa, teljesen elpusztult. Az ittlévő császári rezidencia romhalmaz.

Londonból táviratozzák: Tokio és Yokohama teljesen el vannak zárva a világtól és csupán repülőgépekkel lehet őket megközelelni. A repülők megfigyelése szerint tizenöt városrészből mindössze kettő maradt meg Yokohamában. Niko császár tartózkodási helye sértetlen maradt. A szent sziget a tenger árja elborította. A szerencsétlenség miatt a fővárost valószínűleg Kiatoba fogják elhelyezni.

Az angol király részvétáviratot intézett a mikádóhoz. Az angol diplomaták és állampolgárok sorsáról nem érkezett hír. A repülők jelentései szerint tegnap reggel újból tüz ütött ki Tokióban. A Reuter-ügynökség jelenti: Tokióban sikerült a tüzet megfékezni. Az egész munkásnegyed több ezer lakóházzal elhamvadt. 10.000 lakos hajlék nélkül van. Yokohamában állítólag szintén sikerült a tüz továbbterjedését megakadályozni. Egész Japánban kihirdették az ostromállapotot.

Londonból táviratozzák: A yokohamai földrengésről érkezett jelentések szerint az ottani pusztításra még nem volt példa. Egész ország részek estek áldozatul. Tokio és környéke romhalmazban fekszik. A legnagyobb japán vá-

ros, Osaka is teljesen elpusztult. Mentési munkálatokról ezideig beszélni sem lehet, mert az elpusztult vidékek még mindig megközelíthetetlenek.

Londonból táviratozzák: A Reuter-iroda felenti Tokióból: A francia-olasz nagykövetség épülete Tokióban romokban hever. A halottak száma eddig 150.000. Japán élelmiszer nélkül áll. A partokon elsórtotta a városokat az a szökőár, amely a földrengés nyomán megindult.

Budapestről táviratozzák: A magyar nemzetgyűlés mai ülésén Huszár Károly elnök melegen és őszinte sajnálattal emlékezett meg a Japán tragédiáról. A nemzetgyűlés a japán kormánynak részvétáviratot küldött.

Newyorkból táviratozzák: Coolidge elnök az Egyesült Államok nevében részvétáviratot küldött a mikádónak és ebben minden segítséget felajánl. Tudomására adja, hogy az ázsiai flottának Port Arthurban időző egységei parancsot kaptak, hogy azonnal induljanak el Yokohamába.

Rómából táviratozzák: Mussolini a japán miniszterelnöknek a katasztrófa alkalmából részvétáviratot küldött.

Genéből táviratozzák: A népszövetségi tanács ülését ma megnyitották negyvenöt állam képviselőjének jelenlétében. Ishy (japán) elnök megnyitó beszédében ismertette a népszövetség múlt évi működését. Rámutatott a jóvátételek kérdésére, amely véleménye szerint már a népszövetségi tanács legközelebbi ülésszakán véglegesen elintéztetik. Felsorolta azokat a munkálatokat, amelyeket a népszövetség a múlt évben véghez vitt. Utána Koch, Ausztrália képviselője javasolta, hogy a népszövetség a japán katasztrófa alkalmából fejezze ki részvétét a japán delegátusnak. A javaslatot egyhangúlag elfogadták. Ezután a japán megbízottak köszönetet mondtak a népszövetségi tanács részvélmegnyilvánulásáért.

Megszökött bankigazgató.

(Válságba került egy verscei pénzintézet.)

Versecről jelentik: Néhány nap óta Versecrenk kínos szenzációja van. Wajtner Ferenc, a Versecei Polgári Takarékpénztár igazgatója megszökött és kitűnően ismeretlen helyen tartózkodik. Az eset annál inkább is nagy meglepetést keltett, mert Wajtner az ezelőtti ötven évvel megalakult pénzintézetet néhány év óta nagy szakértelemmel és a verseceiek közmelegedésére vezette.

Néhány hónappal ezelőtt a biztos alapokon álló „Versecei Polgári Takarékpénztár” felől oly hírek terjedtek el, hogy válsággal küzd. Ezeknek a híreknek semmi komolyabb jelentőséget nem tulajdonítottak a betétesek és amikor a bankigazgatóság is cáfolta a híreket, mindenki megnyugodott. Annál nagyobb volt a meglepetés, amikor Wajtner bankigazgató egy héttel ezelőtti hirtelen Versecről és azóta nem jött ki. A bank igazgatósága mindenfelé

érdeklődött az eltűnt igazgató után, azonban sehol sem találtak nyomára.

Wajtner bankigazgató vagyonos ember hírében állott a versceiek előtt. A szökés után azonban újabb meglepetés érte a versceiket. A bankigazgatóság vizsgálata folyamán ugyanis kiderült, hogy Wajtner teljesen vagyontalan, ellenben hátrahagyta hatszázezer korona adósságát, amely összeggel több kereskedőnek tartozik. — Wajtner nagy lábon élt, sokat költekezett, ami nem tünt fel senki-nek, mert mindenki azt tudta felőle, hogy nagyobb birtoka van.

A takarékpénztár részvényesei amikor beigazoklott a bankdirektor szökése, értekezletet hívtak össze, hogy a bank vagyonának feltárazását kérjék. Mint hírlik, a bank mérlege nagy passzívát mutat. Az igazgatóság megtette a feljelentést is Wajtner ellen, aki után megindították a nyomozást.

A bonvivánt fia.

(Tompa Laci pisztolya. — Jelenet a rendőrségen.)

(Saját tudósítónktól.) Tompa Bélának, az aradi színház népszerű bonvivántjának van egy 10 éves fia: a Laci. Rövid ideje tartózkodik Aradon, de már így is nagy ismeretségre tett szert az okos, eleven fiúcska. Tompa Laci máig pisztollyal járka. Ma azonban egy kis malőr érte. Egy rendőr bekísérte az első kerületi kapitányságra, mert a parkban sörétes pisztollyal játszott, noha nem volt fegyvertartási engedélye. Megkezdődött a hivatalos kihallgatás.

— Hogy hívnak, fiúcskám? kérdezte a rendőrbiztos.

— Tompa Lacinak! hangzott a válasz. Az apám énekes bonvivánt a színháznál.

— Honnan van a pisztoly?

— Kölcsön kaptam egy színész-nénitől.

— Tudod-e, hogy ezért két hónapra le foglak zárni?

Laci sírásra fakadt és csukló hangon mondta:

— Engem nem lehet bezárni, mert be vagyok írva az iskolába. A pisztoly különben is el van romolva és apuka megengedte, hogy viselhetem, mert meggyőztem róla, hogy fegyvertartási engedély nélkül nem is kapnék beléje golyót.

— Nohát akkor apukádat is be zárjuk.

— Inkább engemet zárjanak be, csak az apukámat ne! Ezt már keserves zokogás között mondta Laci.

A rendőrbiztos szíve engedett és engedte a két hónapi elzárást. Tompa Laci pisztoly nélkül boldogan sietett haza apukájához. Hogy otthon mi történt, arról nem szól a krónika.

Jogtalan toborzás és lázadás.

— A budapesti rendőrség befejezte a nyomozást. — Kihallgatták Prónay Pált. —

Budapestről táviratozza tudósítónk: A toborzási ügyben a rendőrség a nyomozást befejezte és annak minden részlete tisztázódott. Tegnap délután Nagy Bertalanak, az Ébredő Magyar Egyesülete tisztviselőjének lakásán újabb toborzó rendeletet találtak, a melyben direktívákat adnak Balogh Ferenc ismert ébredővezérnek, hogy lovascsapatokat szervezzen. A kihallgatások tisztázták az ügynek ezt a részét is. A letartóztatottakból tízenhárom szabadonbocsátottak, nyolcat jogtalan toborzásért és lázadás büntetéseért fogvatartottak. Az elbocsajtottakról megállapították, hogy a szervezésben nem részesek, csupán hazafias felbuzdulásban csatlakoztak a mozgalomhoz. A délutáni folyamán kihallgatták Bachó József szolgálaton kívüli századost, mert ő írta alá azt a toborzó rendeletet, amelyben Apor Viktor tartalékos főhadnagyot szervezési munkára szólítják fel és utasítják a szervezés végrehajtására. Hírlik, hogy Prónay és Héjjas is aláírták a parancsot. Prónay Pált már kihallgatták. A kihallgatás során olyan kijelentést tett, hogy csupán pártszervezkedésről volt szó, a mi nem birt semmilyen katonai

Irodalom, művészet

Levendula.

(Szezonnyitó premier az aradi színházban.)

Hétén, szeptember 3-án nyílt meg a rövid nyári szünet után az aradi színház bezárt kapuja. A Levendulával kezdték meg a szezon, alkalmas arra az új operettegyüttesnek a bemutatkozására. A Levendula hangulatos, kedves darab. Szilágyi László és Lippay Gyula budapesti újságírók ügyes kézzel vitték színre a legendás Déryné életének egy epizódját, Szentpétery Zsigmondhoz való nagy szerelmét. Friedl Frigyes és Somló Sándor karmesterek a múlt század nagy zeneszerzőinek műveiből szép zeneszámokat válogattak össze, a Schuman, Chopin és Mozart zene még ilyen alakban is örök-szép. A címszerepet Horváth Mici játszotta a tőle már megszokott művészetével és kiforrottsággal, szép éneke, stílusos játéka egyformán tetszett. Kovács Kató, a társulat új primadonnája szép és hálás szerephez jutott. A hódító megjelenésű, széphanqu, biztos játéku színész egy csapásra meghódította a közönséget, amely valóságos ünneplésben részesítette. Egy tetszetős duettet háromszor is megismételtettek. Megállapítható, hogy ilyen kvalitású primadonna már évek óta nem játszott az aradi színpadon. Új tag még Fás-kerty Maca, akit a szubrett szerepkörre szerződtettek. Szépen táncol, hangjával ügyesen bánik, csak játékából hiányzik még a biztonság-érzet. Hatalmas, szép szerepet kapott Örmöry Emma, aki elsőrendű komikává fejlődött. Több nyiltszini tapsot kapott, amire alaposan rá is szolgál. A darab bonviván-szerepét, a szerelmes Szentpéterit Tompa Béla játszotta kissé patetikusan, a nehezebb énekeket csak nehezen győzte hanggal. Mesteri alakítást láttunk Sebestyénfől, aki Megyerit játszotta. A színészet hőskorának

jelleget. A letartóztatottak azt vallják, hogy nem akarták állam-ellenes puccsot előidézni, csupán az volt a céljuk, hogy a feloszlatott Gábor Áron-Szövetség tagjait az Ébredő Magyarok Egyesületébe tömörítsék. A feljelentést szerintük a szövetség egyik volt vezetője bosszúból tette, mert a legutóbbi választáson a tisztségből kibuktatták. A főkapitányság teljes névsort és bő információt ma vagy holnap ad ki.

Budapestről táviratozza tudósítónk: A rendőrség megállapította, hogy a budapesti toborzás vezetője Apor-Vogel Viktor leszerelt népfölkelő főhadnagy volt, az É. M. E. nemzetvédelmi osztagának tagja, aki ellen megvesztegetés címén régebbtől fogva eljárás folyik. Elfogott társaival együtt eddig negyvenegy embert toborzott, nem kifejezett, meghatározott céllal. Letartóztatottak kivül jogtalan toborzás vétsége címén Hauzer Antal fényképészt, Tóth György kötőrőt, Bartha István kereskedősegédet, Ökrös Dezső hiestest, és Kabos Ödön, Zsiros László és Benkő Bolnea magánhivatalnokot. Ezek főleg a Molnár-utcai vendéglőben tevékenykedtek a toborzás érdekében.

ezt a pompás figuráját Sebestyén kitűnő humora és közvetlen játéka a művészi tökélyre izmosította. Selmeczi humora ezúttal is derűt támasztott, kisebb szerepében Mészáros is jól játszott. A kórus felfrissült, a zenekar azonban megfogyatkozott, ami érezhető is volt. Csányi Mátyás karmester a tőle megszokott tudással dirigált. Láttunk új diszleteket és Tompa nívós rendezésével is meg lehetünk elégedve. Az első előadás általában jó impressziókat váltott ki a közönségből. (k. s.)

• A temsvári színház heti műsora. Szerdán: Elefánt. Premier, premier helyárral. Csütörtökön: Elefánt, rendes helyárral.

• Az aradi városi színház heti műsora. Szerdán: Levendula, operett C. bérlet. Csütörtökön: Fenevad (premier) A. bérlet. Pénteken: Fenevad, B. bérlet. Szombaton: Fenevad C. bérlet. Vasárnap: Levendula, bérletszünet.

• Az aradi színház hírei. A Bajadér vasárnap délután. A szezon első vasárnap délutáni előadása a Bajadér lesz, a címszerepben Kovács Katóval. Ezenkívül fel fog lépni a darabban Sipos Nelly is. — A Levendula új szereposztásában. Szilágyi-Lippai-Friedl nagysikerű operettje, a Levendula, amely eddig is nagy sikert aratott, vasárnap ismét színrekerül, részben új szereposztással. Megyerit Pattantyus Manó, az új táncoskomikus, Lottit pedig Sipos Nelly játsza. — A Fenevad — Soltész Annnyal. Cana nagyszerű francia vígjátéka, a Fenevad csütörtökön kerül bemutatásra az aradi színházban. A darab fő női szerepét a társulat új hősnője, Soltész Anny fogja játszani, aki korábban a magyar fővárosban tünt fel tehetségével és legutóbb a satumarei (szatmári) színházban volt kiváló erőssége. A Fenevad az idény legnagyobb slágerének ígérkezik. — Diszeloadás az aradi színházban. Szombaton, Károly trónörökösnek Aradon időzése

alkalmából a színház diszeloadást tart. Ünnepi előadásul színrekerül a Tosca Tyrón Sylviával, a cluji (kolozsvári) román opera tagjával. Lepa Dóra, az aradi színház művésznője szavalni fog. Az előadást megelőzőleg pedig ünnepi nyitány lesz, a román-magyar testvériséget ábrázoló élőképkel, a királvhymnus hangja mellett.

• Aradi mozi-hírek. A Szakállas ember filmszkeccs Kolozsi Ilus és Eiró Géza, a neves kabaréművészek felléptével szerdán, csütörtökön és pénteken kerül színre az Apollóban a 6 és 9 és fél óras előadás keretében. A szkeccs rövid meséje ez: Egy garas nélkül érkezik a művész-pár a városba. Egy barba táncosoknak ajánlkoznak, de az igazgató nincs otthon. Nem tudnak egyebet róla, csakhogy szakálla van s ennek alapján keresésére indulnak. Az utcán minden szakállast megszólítanak és ebből rendkívül sok mulatságos helyzet keletkezik. A filmszkeccsen kívül rendkívül érdekes meséjű filmszáger is színre kerül: a Verboszu (Vendetta), melynek főszereplői Pola Negri, Harry Liedtke és Emil Jannings. — Az északi sark borzalmi címen szerdán nagykonceptiójú filmdrámát mutat be az Uránia, amely az örök hó birodalmában lejátszódott megrendítő drámát eleveníti meg. A filmdráma főszerepeit Carl de Vogt és Cláry Lotti játsszák.

Yokohama és Tokio.

— Milyen városokban pusztít az a japán földrengés? —

Japán két legvirágzóbb városa, Tokio és Yokohama, minden orientális külsőségeik mellett is ma már európai metropolisokkal vetekedő, világvárosi stílusú empóriumok. Tokio (Jed) Japán fővárosa, császári székhely, két és fél millió lakossal. Ez a város a japán kultúra, tudás és művészet központja. Van egyeteme, mérnöki főiskolája, földrajzi és pedagógiai intézete és olyan közkönyvtára, amelynek hirt a British Muzeum könyvtárához hasonlítható csak. Rendkívül forgalmas, élénk, főleg japán kereskedelem folyik ebben a városban, amelynek európai külsejű részei párisi eleganciájúak. A japán lakosság legnagyobb csoportja seiyem, pamut, porcellán és fayence munkákkal foglalkozik. Történeti és kulturadokumentuma az Aszaku sza nevű buddhista templom és a régi japáni temetők. Tokio vasúti végpont, a Szumide torfokolatánál, festői fekvése van és a Muzaszitartomány székhelye.

Yokohamát lendülő európai kereskedelme, kivitel és behozatallikkekkel, (selyem, tea, réz) és teljesen nyugati színezetű berendezkedése talán Japán második városává emelik, de sokban még Tokion is túlsz. Az idegen hatalmakkal megkötött legelső szerződéseik idejében csak halászfalu volt még, ma már óriási kiterjedésű város, az a hely, ahol a legtöbb civilizált európai telepedett le Japánban. A városnak kínai, japán és európai városrészei vannak, villamos vas-

ata és világítása elsőrendű. Az a vetélkedés, amely a japán és kínai és európai kereskedők között évek hosszú során kifejlődött, lázas, lüktető külsőt ad Yokohamának, a mely most — a világ egyik legnagyobb katasztrófájaként — teljesen elpusztult.

Hogy áll a leu?

Nálunk:

Szeptember 4-én 100 leiert adtak:
2.50 svájci frankot,
8.— francia frankot,
16.12 szokolt,
8.000 külföldi magyar koronát,
12.000 tényleges magyar koronát,
14.000 belföldi magyar koronát,
31.800 osztrák koronát,
3.300.000 német márkát.

Zürichben 2.52 $\frac{1}{2}$ frankot

Parisban 8.25 frankot

Budapestben 9100—1010 kor.-t

Bécsben 31.200 osztrák koronát

Berlinben 4.500.000 márkát

Belgrádban 42.— dinárt

Londonban 975 fontot.

A temesvári magyar óvodák ügye.

(Ki akartak lakoltatni egy óvónőt)

(Saját tudósítónktól.) *Angelescu* közoktatásügyi miniszter tudvalevőleg megígérte a nála küldöttségben járt temesvári óvónőknek hogy visszavonja azt a korábbi rendelkezését, amellyel a temesvári óvodákat feloszlatta és ezt az ígértét levélben hozta *Petrovicu* temesvári főtanfelügyelő tudomására. Tegnap délután az Eötvös-utcai óvoda vezetőnöjéhez beállított *Vulpe* tanonciskolai igazgató és fel szólította, hogy azonnal üresítse ki lakását, mert az óvodából tanonciskola lesz és a kőművesek két napon belül megkezdik az átalakítási munkálatokat. A tanonciskolai igazgató fellépése teljesen érthetetlen, mert a főtanfelügyelő éppen most jár Bucurestiben, hogy a miniszter által megígért intézkedést magához vegye. Az óvónő kilakoltatása egyébként is jogtalan, mert senkit nem lehet az utcára ki tenni anélkül, hogy számára elfogadható hajlékot ne biztosítsanak.

Az új lakbértörvény.

(Készül a tervezet.)

Bucurestből táviratozzák: *Florescu* igazságügyi miniszter jogszokból álló bizottságot nevezett ki, amely az új lakbértörvényjavaslat tervezetét fogja elkészíteni. A bizottságnak tagja *Dimitriu* jasi képviselő, a Jasi Lakók Szövetségének elnöke is, mint a bérlők érdekeinek képviselője. Ez a bizottság még a jövő hét folyamán összeül Bucurestben, a tervezet elkészítésére. A készülő törvénynek komoly jelentősége van egész Románia területére. A lakbérletek törvényes szabályozása — mint a *Vilitoru* írja — a lakásbroságok végleges megszüntetését célozza, s igyekszik védelmébe venni a lakókat az esetleg önkényeskedő háziúrakkal szemben.

Ujaradot Aradhoz csatolták.

— Elkészült a közigazgatás reformja. —

(Saját tudósítónktól.) A közigazgatási reformról szóló törvénytervezeten több bizottság már hónapok óta dolgozott. A bizottságok a napokban fejezték be munkájukat. Az új törvénytervezetet a minisztertanács elé terjesztették, amely azt kinyomatta és az ország valamennyi városi és vármegyei hatóságának megküldötte, esetleges hozzászólás céljából. *Vaitoiaru* belügyminiszter az őszi ülészakon kívánja a parlament elé terjeszteni a törvényjavaslatot. A tervezetnek egyik fontos része az új vármegyei beosztásokról szól. Az eddigi hatvan vármegyéből 48 vármegyét alakítanak olyformán, hogy több vármegyét teljesen felosztanak a szomszédos vármegyék között.

Arad városa és Aradmegye szintén nagyérdekű változások előtt áll és amint a törvénytervezet mutatja, nagy mértékben bővül területileg a város és a vármegye is. A törvénytervezet alapelve szerint, amely a városok határvonalától számított öt kilométeres körzetben lévő községeket közigazgatásilag a város területéhez csatolja, Arad városához három község kerül: *Ujmikelaba*, *Zsigmondháza* és a jelenleg Temes megyében lévő *Ujarad*. Aradvármegye pedig az egész ujaradi járással bővül ki. A vármegye vezetősége annak idején többet kérelmezett, így a lippai járás felét Lippával együtt és Krasószerény vármegye több községét, de a törvénytervezetet készítő bizottságok nem vették figyelembe ezt a kívánságot.

Drótnélküli táviróállomás Temesvárott.

(Október elején üzembe helyezik.)

(Saját tudósítónktól.) Mint Nagyváradon, Jassiban és Bucurestiben, Temesvárott is tervbe vették egy rádió-állomás felállítását, aminek végrehajtására most történt meg a rendelkezés. A rádió-állomást a turbinák mellett helyezik el a város által erre a célra épített tetszetős épületben. Az állomás úgy felvevő, mint leadó állomás lesz és a szükséges áramot a temesvári városi villamos művek adják. Ötven-hatvan méter magas antennát szerelnek fel és a felszerelést a jövő hét elején kezdik meg a bucuresti rádió-társaság emberei. A terv szerint a munkálatokat szeptember 22-re a királyi család Temesvárra való érkezésének napján befejezik, de legrosszabb esetben is október elsejére tervezik a rádió-állomás üzembe

helyezését. Az állomás valamennyi külföldi rádió-állomással, mint Nauen, Róma, Newyork, Berlin, Athén stb. közvetlen érintkezhetik. A külföldre szóló táviratokat rádió útján továbbítják és ezek valószínűleg olcsóbbak lesznek, mert nem kell közvetítési díjat fizetni, mivel nem haladnak át a táviratok más államok kezelésén. A drótnélküli táviratokat a postahivatalok veszik fel és a temesvári postahivatal Hughes-gépen közvetlen érintkezést kap a rádió-állomáshoz. A tarifákat a hó végén hozza nyilvánosságra a temesvári posta felügyelőség. Az új rádió-állomás nagy jelentőséggel bír úgy Temesvár, Arad, mint az egész Bánát ipari és kereskedelmi életének szempontjából és lapunk is igénybe veszi a rádió-állomás szolgáltatását.

Gyújtogató villám.

(Az éjszakai vihar pusztításai. — Leégett tejcsernák. — Elpusztult ház.)

(Saját tudósítónktól.) Egyedül a *Közlöny* foglalkozott a tegnapi éjszakai viharral, amelynek villámai két helyen okoztak tűzveszedelmet. Az aradi városháza toronyóra a Mosóczy-telep felől vette észre a tüzet és arról értesítette a tűzoltóságot, hogy a Mosóczy-telepen tűz van. A tűzoltóság *Záray Jenő* önkéntes tűzoltóparancsnok vezetésével vonult ki, de csak a Gutzjahr-féle volt szeszgyárnál vették észre, hogy a tűz Arad határára is pusztít. A tűzoltóság visszafordult. Egyszerre látták, hogy a Neuman-gyár felől hatalmas lángnyelvek világítják meg az égboltozatot. A tűzoltóság a jelzett irányba vonult s ekkor már hatalmas lángban állott a buzsáki tanya déli oldalán levő nagy méretű istálló, ahova a villám szintén becsapott és felgyújtotta a padlásokon

levő takarmányt. A helyszínen megjelent a gáji rendőrség és önkéntes tűzoltóság is. *Záray Jenő* parancsnok vezetésével hozzáfogtak a tűz oltásához. Hosszas és emberfeletti munka után a szakadó esőben bõrig azva sikerült a tüzőltóknak a hatalmas tűz továbbterjedését hajnali 3 órára megakadályozni. Az istállóban levő jószágokat idejében kihajtották. — azóban a tejcsernák gépeinek nagy része a tűz martaléka lett. Az istálló gróf *Nadasdy* tulajdona. Jelenleg az egész gazdaságot egy konzorcium bérlé. A kár meghaladja a félmillió leit, ami biztosítás révén megtérül. Az istálló teje most másodízben égett le, évekket ezelőtt gondatlanságból okozott tüzvész alkalmával gyuladt ki és porig égett. A tüznél *Crisan* városi tűzoltó súlyos lábsérülést szenvedett úgy, hogy kocsin kellett Aradra beszállítani.

Fakertől jelentik: A vihar folyamán tizenegy óra tájban egy villám lecsapott *Gróf Miklós* fa-

kerti községi bíróságára, amely porig égett. A lakosság nagy erőfeszítéssel tudta megakadályozni azt, hogy a tűz a szomszédos házakra átkapjon. Hajnaltájában sikerült a tüzet elfojtani.

HIREK.

Szász Zoltán pöre.

(Az emigráns sajtó feladata.)

Budapestről táviratozzák: Szász Zoltán magyar író a budapesti törvényszék a múlt évben a külföldi sajtó hamis informálásért 3 évi börtönrre, míg Gergely Győző lapíró bűnrészesség miatt egy évi fogházra, dr. Madzsar József fogorvost pedig mint tettestársát kisebb szabadságvesztésre ítélte. A nagy port felvert ügy felebbezés folytán a táblához került, amelynek Degré Alajos elnöke alatt működő tanácsa most foglalkozik az üggyel. Az első napon Moróczy Dénes főügyész helyettese mondotta el vádbeszédét. Az emigránsokat jellemezte, akik sajtójukkal még a megmaradt Magyarországot is tönkre akarják tenni. Ezeknek a munkatársai voltak a vádlottak.

— A királyné utazása. Bucurestiből táviratozzák: Mária királyné holnap a fővárosba érkezik.

— Bratianu miniszterelnök Massaryknál. Bucurestiből táviratozzák: Bratianu Jonel miniszterelnök elutazott Karlsbadból, hogy Massaryk csehszlovák köztársasági elnökkel találkozzék, akinek át fogja nyújtani Ferdinánd király kitüntetését.

— Miniszterek a Zsilvölgyben. Bucurestiből táviratozzák: Bratianu Vintila pénzügyminiszter, Sasu kereskedelemügyi és Constantinescu földművelésügyi miniszterek a napokban meglátogatják a resicai és a petroseni bányaműveket.

— Az új főügyész Aradon. *Meculescu Sándor*, az aradi ügyészség vezetőjét, az igazságügyminiszter nemrég a timisoarai (temesvári) ítélőtáblához nevezte ki főügyész-helyettesnek. Az aradi főügyészi állás azóta üresedésben volt, míg az igazságügyminiszter nemrég *Securiano Romulussal*, a putnai ügyészség vezetőjével töltötte be ezt az állást. Az új főügyész ma Aradra érkezett és a napokban foglalja el hivatalát.

— Központi postautalvány leszámítoló hivatal Temesváron. A központi postautalvány leszámítoló hivatal eddig Bucurestiben működött és szeptember elsejétől kezdte meg működését Timisoarán (Temesváron) C. Sanmarian postafőfelügyelő vezetésével. Személyzete hatvan főből áll, akiket részben Bucurestiből, részben a timisoarai postától vontak el. Egész Románia postautalványforgalmát Timisoarán (Temesváron) ellenőrzik. Érdekes, hogy a központi postautalvány leszámítoló hivatal már július végén beosztotta működését Bucurestiben és két hónap óta egyáltalán nem működött, ami által az utalványcsalásoknak széles lehetőségét nyújtotta.

— Revízió alá veszik a kenyérárakat. Bucurestiből táviratozzák: A kereskedelemügyi miniszter utasította az összes városok polgármestereit, hogy a kenyérárakat vegyék revízió alá. A miniszteriumnak tudomására jutott, hogy egyes városokban a kenyér ára nagyon magas, ami indokolatlan, tekintettel arra, hogy a buza ára lejjebb szállt.

Pola Negri, Emil Janings és Harry Liedtkevel a főszerepben

VENDETTA

A 6 és 9
és fél óras
előadás
keretében:

A szakállas ember.

táncos filmzeneccs,
Kolozsi Ilus és Bíró
Gézaszemélyes fellépé-
sével ma szordán az

Apolloban

— **Temetés.** Ma délután temették el Trutia Pétert, az aradi ügyvédi kar nesztorát. A temetési szertartáson diazeas és előkelő közönség jelent meg. A gyászoló családon kívül ott volt az aradi ügyvédi kamara, az aradi törvényszék, ügyészség és járásbírósg képviselője, a Victoria takarékpénztár igazgatója és az elhunyt sok jóbarátja és ismerőse. A gyászszertartást Vatiannu aradi gör. kel. román esperes végezte fényes papi segédlettel, az aradmegyei tanítók dalárdája pedig gyászdalokat énekelt. A gyászszertartás befejezése után Pacatian szentszéki filmök az aradi gör. kel. szentszék, Adam György vezérigazgató pedig a Victoria takarékpénztár nevében mondtak beszédeket. A gyászokcsit egész csomó koszoru borította. A főutvonalon végig impozáns közönség kísérte utolsó útjára Trutia Pétert, a legöregebb aradi ügyvédet.

— **Beiratás.** Az ujaradi állami némettanulvü középiskolánál a beiratások szeptember 5—15-ig eszközöltek.

— **Női kabát szövetekef Strasernál vásárolhat a legolcsóbban.**
— **Kavarodás egy lapengedély körül.** Lapunk vasárnapi számában megirtuk, hogy a „Kaviar” című hetilap megjelenését a hatóság fel-függesztette. Az ügyet tegnap tárgyalta a timisoarai (temesvári) városi tanács és a lap tulajdonjogát végérvényesen Dinnyés Árpádnak és Papp Szabinnak utalta oda. Jóláthy B. Zoltán igényét visszautasította, mert megállapítást nyert, hogy nemcsak a lap megalapítóját akarta a lapból kiturni, hanem hamis okmányokkal a hatóságot is félre akarta vezetni.

— **Levágta a lábát az elevátor.** Sulyos szerencsétlenség történt tegnap délután a timisoarai (temesvári) Zamfirescu-féle csokoládé-gyárban. Hajnal István ötven éves nős lakatos, aki Mehala, a Hadzsi-utca 14. szám alatt lakik, jobblábával a felvonó gépbe került, amely térdén alól lelépte lábát. A Bega-szanatóriumba szállították.

— **Gép- és gyorsirási tanfolyam** szeptember 17-én kezdődik Bodnár Irógépvállalatánál Aradon, a főpostával szemben.

— **Békeli-Szalay zeneintézetben** Arad, Piata A. Iancu (Szabadság-tér) 7. II. em., a beiratások megkezdődtek.

— **Samuel Arnoldné angol és francia női divattermék lakásán** Arad, Piata Catedralei 16. (román egyház épület) megnyitotta.

— **Fotoszalon.** Weisz Lipót fotoszalonja Str. Bratianu 12. (Weitzer utca 10.) Gyermekek, portait és interieur-felvételek a legszebb kivitelben eszközöltek.

— **Szabad a buza kivitele.** Bucarestből táviratozzák: A kereskedelmiügyi minisztériumban a gabona-félék kivitelének kérdését tanulmányozzák. Elvileg elhatározták, hogy a buza-export elé nem górdítenek akadályokat, a kivitt szabaddá teszik, de kimondják, hogy először a belföldi szükségletet kell teljesen fedezni és csak az ezután mutatkozó feleslegeket lehet külföldre szállítani.

— **A városok azedik be az állami adókat.** Arad város vezetőségéhez ma délelőtt rendelet érkezett a belügyminisztériumtól, amelyben ismét a városra ruházza rá az állami adók szedését. Néhány hónappal ezelőtt olyan rendelkezés érkezett, hogy a városi adóhivatal kizárólag a városi adókat szedheti be. Ebből az intézkedésből kifolyólag már megkezdődtek a tárgyalások a városi adóhivatal felosztásáról és szó volt arról is, hogy a hivatalnokok nagy részét el kell bocsátani. A ma érkezett rendelet visszahelyezi a városi adóhivalt régi jogába. A rendelet kimondja, hogy az állam a várost megterheli a be nem szedett állami adóhátralékokkal Eszerint a város kénytelen az állammal kifizetni a behajthatatlan adókat is.

— **Diana sóborszesz** mindenkinek nélkülözhetetlen.

Százmilliósi főnyeremény

(A magyar osztálysorsjáték új terve.)

Budapestről jelenti tudósítónk: Sokakat foglalkoztat a kérdés, vajjon a mai korlátlan tőzsdéjáték idején, vannak-e még emberek, akik osztálysorsjátékba fektetik pénzüket és így akarnak meggazdagodni. Elsősorban a középosztály legszegényebb része, amelyiknek még ma sem jut tőzsdére, öt-száz koronaért reményt vásárol magának egy ilyen kis sorsjegylizemben. Szegény kishivatalnokok, tanítók, tanárok, de különösen ebbe az osztályba tartozó nők játszanak az osztálysorsjátékon. Végül rengeteg munkás és művész vásárol ma is sorsjegyet. — A budapesti koldusok nagyrésze ugyancsak osztálysorsjátékban spekulál. Ez ugyanis ma a legolcsóbb értékpapír egész Középeurópában. Egész sorsjegy öt huzásra 4000 korona, feles 2000, negyedes 1000 és egynolcados sorsjegy 500 koronába kerül.

Ezzel szemben a nyeremények, természetesen — a mai viszonyokhoz mérten — ugyancsak mérsékeltek. Az első osztályban a legnagyobb nyeremény egymillió, az ötödik osztályban, szerencsés esetben 25 millió korona, amiben már a 15 millió jutalom is befoglaltatik. Eppen ezért a legtöbb vásárló igyekszik több sorsjegyet beszerezni. Vannak, akik tíz, husz számmal, vagy egy egész „kötéssel” játszanak. Ez utóbbiak leginkább nyolcadot vesznek állandóan.

Az Osztálysorsjáték lebonyolítását ma már a **Pénzügyi Központ** végzi. A Pénzügyi Központ hatáskörébe tartozik az osztálysorsjáték és ugyancsak a Központ felel a nyeremények kifizetéséért is. Hatvanhatezer sorsjegyet bocsátanak ki az első osztályra és minden további osztályra annyival

kévesebbet, ahány sorsjegyet az előzőben kihúztak. Így öt osztályra elosztva, összesen 22.000 nyereményt sorsolnak ki a sorsjegy-tulajdonosok között.

Most készült el az új XI. osztálysorsjáték játékterve. A XI. játékterv ez év november 14-étől kezdve érvényes. Ez már a mai gazdasági viszonyokhoz alakul és a legnagyobb nyeremény százmillió korona lesz. Ebben az új játékban lesz 60, 40 és 20 millió nagy nyeremény is a sok apróbb nyereményen kívül. Ezzel egyidejűleg természetesen a sorsjegyek árát

Az aradi vendéglősöket és pékeket uzsorabírósg elé viszi a rendőrség.

(Száz percents emelés? — A kenyér maximálása.)

(Saját tudósítónktól. Az aradi államrendőrség ma délelőtt megidézte az összes aradi vendéglősöket és pékmestereket. Először a vendéglősök jelentek meg **Andreescu** rendőrigazgató előtt, aki tudomásukra hozta, hogy három napon belül kénytelen lesz őket az uzsora bíróság elé állítani, mert nem alkalmazkodnak a spekulatörvény rendelkezéseivel. A spekulatörvény megadta a városok tanácsának azt a jogot, hogy a legfontosabb ételneműeket maximálja.

— Ez még nem jelenti azt, — mondotta a rendőrigazgató, hogy a nem maximált ételekért horribilis árakat kérjenek. A vendéglősök

A feledékeny sikkasztó.

(Rainovici-Costescu szélhámossgal. — Lugos szenzációja.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrséghez ma átirat érkezett a temesvári rendőrségtől, amelyben egy veszedelmes szélhámos letartóztatásáról adnak hírt, aki 1921-ben hetvenézer lelt sikkasztott Aradon. A szélhámos **Rainovici Constantin**, **ánéven Costescu** Constantin. Nem tudja megnevezni azt az aradi céget vagy lakost, akitől a pénzt elsikkasztotta. Rainovici letartóztatásának érdekese előzményei vannak. Ezelőtt néhány héttel egy előkelő külsejű fiatalember egy temesvári cégnek több vagon búzát adott el. A fiatalember Rainovici volt, aki azt állította, hogy a buza a temesvári állomáson vagonokban áll. Háromszázezer lei előleget vett fel a cégtől az eladott búzára. A cég megbizottja másnap kiment az állomásra a buza átvétele végett. A jelzett vagonokat meg is találta, de **üresen**.

Azonnal feljelentést tettek a temesvári rendőrségen, de a szélhá-

is felemelték, úgy hogy az egész sorsjegy ára öt osztályra már 20 ezer koronába kerül. A nyolcad-sorsjegy 2500 korona lesz — s az osztálysorsjáték árusítói szerint — a mai vásárlók nagyrésze elmarad majd. A koldusok s a ma is egy darab sorsjeggyel játszó szegény emberek valószínűleg nem tudják majd megfizetni az új árakat. Ma még a szeptember 14-én kezdődő ötödik osztályu sorsjegy huzásán izgulnak a régi vásárlók. Ezek még esetleg négyezer koronáért nyerhetnek 25 milliót.

legfeljebb harminc százalék hasznót számíthatnak. A tapasztalat ellenben azt bizonyítja, hogy egyes fogyasztási cikkekhez száz százalékot is hozzáltnak.

A rendőrség már meg is tette a feljelentést a vendéglősök ellen a törvényszéken. A pékmestereknek kijelentette Andreescu rendőrigazgató, hogy kérdést intéz Bucures-tibe, hogy az ott érvényben levő kenyér-maximálás az egész ország területére érvényes-e? Ha igen, akkor a pékek ellen is megindul az eljárás és az árdragítás megállapítása után a spekulatörvény értelmében az uzsorabírósg elé kerülnek.

most nem sikerült kézrekeríteni. A napokban a lugosi rendőrség egy feljelentés alapján letartóztatta Rainovicit, aki Costescu álnév alatt egy ottani előkelő kereskedő leányát vette el feleségül. Rainovici Costescu letartóztatása nagy feltűnést keltett Lugoson. Az előkelő életmódot folytató embert mindenki ismerte. Felesége és családja sem tudott szélhámossgalról. Mindenkivel elhitette, hogy dús gazdag rokonnal kapja a pénzt. A letartóztatott embert Temesvárra vitték, ahol a megkárosított kereskedő felismerte.

Amikor Rainovici látta, hogy a gadása hűbaváló, töredelmes vallomást tett. Elmondotta, hogy **már évek óta folytatja üzletét hasznos módon.** Az aradi kereskedőt nem tudja megnevezni, akitől kicsalta a hetvenétezer lelt. Az aradi államrendőrség ezután hívja fel azt a kereskedőt, akit Rainovici 1921-ben megkárosított, hogy jelentkezzék a rendőrség büntügyi osztályán.

„Az északi sark borzalmai“

Dráma az örök hó birodalmából, Carl de Vogt-tal a főszerepben, ma szerdán az

Urániában

Magyarország szanálása
a kisantant érdeke.

(A magyar miniszterek Genfben érkeztek.)

Genfben táviratozzák: A Népszövetség tegnapi ünnepélyes megnyitó ülésén megválasztották az új elnököt, *Torriente* kubai delegátust *Motta* svájci jelölttel szemben. A magyar delegátusok a tegnapi ülésen már résztvettek. *Berezviczy* Albert és *Tánczos* tábornok delegátusok mellé beosztva működnek *Török* Béla, *Nagy* Aladár követségi tanácsosok és *Lukács* Simon külügyminiszteri osztálytanácsos. Gróf *Bethlen* István miniszterelnök, *Daruváry* külügyminiszter, *Kállay* Tibor pénzügyminiszter és *Khuen-Héderváry* követségi tanácsos tegnap este Genfben érkeztek.

Budapestről táviratozza tudósítónk: Az *Ujság* a bécsi „Stunde“ közléséből jelenti, hogy *Benes* Romában meggyőződött, hogy Olaszország nem akarja megakadályozni a kisantant ajánlatát, tehát *Bethlen*nek nem szabad számítnia arra, hogy a szövetségesek között a kisantant ellen barátra talál, de viszont nem jár *Canossát* sem, mert *Benes* kifejezte azt a

meggyőződését, hogy a szanálás nemcsak Magyarországnak, de a kisantantnak is érdeke. Cseh politikai körök szerint Magyarország Genfben nem jut azonnal eredményhez, de nagy lépéssel viszi előre az ügyet. *Bethlen* kétségkívül a zálogjogok felfüggesztésével tér haza.

Párisból táviratozzák: Báró *Korányi* Frigyes párisi magyar követ hétfőn este Genfben utazott.

oooooooooooooooooooo

— Olasz-orsz. kereskedelmi szerződés. Bucurestiből jelentik: *Martilini* olasz meghatalmazott miniszter a fővárosban időzik. Az olasz diplomata Moszkvából érkezett, ahol a szovjet kormányval kereskedelmi szerződést kötött, amely szerint Oroszország cukrot szállít Olaszországnak Románián keresztül. Olaszország viszont cipő és kézműárakat szállít a szovjetnek. Miután ezek a szállítások Románián keresztül történének, a román kormány jóváhagyását kérte *Martilini*. A kormány a bejegyzést megadta, azonban kikötötte, hogy az átszállított cukor egy részének Romániában kell maradni.

LEGUJABB.

Háromszázezer ember pusztulása.

(Elpusztult a japán császári család egy tagja.)

Londonból táviratozzák: Osztai szikratáviratok jelentik, hogy a földrengés következtében háromszázezerre emelkedett a japán áldozatok száma. A földrengés területein éhínség pusztít és egyelőre minden segítség lehetetlen. Tokióban, amint repülőgépekről megfigyelték, tűzvész pusztít. A kisázsiai amerikai hajóraj a kínai partokról mentőakciókra Japánba indult. A *Katasztrófa* sokkal ször-

nyűbb, mint azt az első híradások jelezték. Csak Tokióban és Yokohamában legalább kétszáz ezer a halottak száma. A tokiói arzenál felrobbanásakor sok ezer ember halt meg. A főváros közelében két hatalmas alagút omlott be, amikor személyvonatok haladtak keresztül azokon. Az áldozatok között van *Maczukata* herceg, az uralkodóház tagja is.

Korfuban szünetelnek a hadműveletek

(Jugoszlávia érdeklődik. — Targyalások Londonban és Párisban.)

Rómából táviratozzák: Korfuban szünetelnek a hadműveletek.

Belgrádból táviratozzák: A jugoszláv kormány barátságos formában tudatta az athéni kormányval, hogy Korfu megszállásának a jövőbeni sorsa közéről érdeklődik Jugoszláviát.

Rómából táviratozzák: A Stefani-ügynökség egy régebbi merénylet tervét leplezi le, amelyet a japánai országuton, *Donia* helységében még augusztus 14-én akartak elkövetni *Tellini* tábornok és az olasz határkijelölő bizottság több tagja ellen. A merénylet annak idején egy befolyásos személyiség beavatkozására elmaradt.

Londonból táviratozzák: *Della Toretta* londoni nagykövet közölte lord *Curzon*nal, hogy kormánya felhívása szerint a Népszövetség nem illetékes az olasz-görög konfliktus eldöntésére.

Párisból táviratozzák: Az itteni olasz nagykövet tanácskozott *Poincaré* miniszterelnökkel a konfliktusról. A tárgyalás folyamán a nagykövet nem zárkózott el teljesen attól a megoldástól, hogy a nagykövetségi konferencia tegyen igazságot. Párisba érkezett hírek szerint lord *Curzon* ragaszkodik ahhoz, hogy a Népszövetség intézze el a konfliktust.

Közgazdaság.

Továbbra is szilárd a leu.

A francia frank zürichi emelkedése mellett is magasabb leujegyzés híre érkezett ma Párisból és a leu további erősen szilárd irányzata megerősíti azokat a feltevéseket, amelyeket ezen a helyen tettünk a leu várható emelkedésével kapcsolatban. A belöldi devizapiac lanyhasága fokozódott, a mi arra mutat, hogy az egész pénzpiac további leujavulást vár. Ennek ellenére a devizaárak nehezen szállanak alább a belöldi forgalomban és árcsökkenésnél még a két szomszédváros Arad és Temesvár között is nagyobb eltérések vannak. Nem szólna a korlátozott forgalmu német kifizetésről, amely Temesvárott egyharmada az aradi áraknak, de az angol font 50, svájci frank 1.25, dollár 3 leivel olcsóbb Temesvárott, mint Aradon, ahol általában aránytalanul magasán tartattak az árak. A budapesti Deviza központ a magyar korona esése miatt az összes árfolyamokat így a leut is emelte.

Aradi valutaárak. (Szeptember 4.) Francia frank 12.50, svájci frank 40.50, dollár 224, dinár 2.25, szokol 6.20, márka 0.000070, lira 9.50, angol font 1000, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0033. — Kifizetések: Budapest külföldi 80, belöldi 140, Bécs 3.18, Berlin 0.000060, Prága 6.60, Zürich 40, Milano 9.50, London 1005, Páris 12.60, Newyork 222, Belgrád 2.50

Temesvári valutaárak. (Szeptember 4.) Berlin 0.000020, Newyork 219, dollár 221, London 990, angol font 950, Páris 12.25, francia frank 12.50, Zürich 39.60, svájci frank 39.25, Milano 9.40, lira 9.10, Prága 6.40, szokol 6.20, Belgrád külföldi 2.35, belöldi 2.27, dinár 2.18, Budapest külföldi 90, belöldi 150, magyar korona 125, osztrák korona 324.

Bucurestii tőzsdézárlat. (Szeptember 4.) Kifizetések: Páris 12.35, Berlin 0.000080, London 997, Newyork 221, Milano 9.70, Zürich 40, Bécs 0.0032, Prága 6.55, Budapest 0.0150, — Valuták: Napoleon 805, márka 0.000057, léva 1.75, török lira 1.12, angol font 995, francia frank 12.45, svájci frank 40.75, lira 9.40, drachma 3.85, dinár 2.17, dollár 217.50, lengyel márka 0.000950, osztrák korona 0.0033, magyar korona 0.007750, szokol 6.60.

Zürichi nyitás (Szeptember 4.) Berlin 0.000045, Amsterdam 218.25, Newyork 555, London 2517, Páris 31.3250, Milano 23.55, Prága 16.45, Budapest 0.031250, Belgrád 5.95, Bucuresti 2.5250, Varsó 0.0023, Bécs 0.007825.

Zürichi zárlat. (Szeptember 4.) Berlin 0.000040, Amsterdam 218.25, Newyork 555, London 2517, Páris 31.2750, Milano 23.60, Prága 16.50, Budapest 0.03, Belgrád 5.95, Bucuresti 2.5250, Varsó 0.0023, Bécs 0.00781250, Szófia 5.30.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (Szeptember 4.) Napoleon 69200, Amsterdam 7515—7955, Belgrád 208—221.20, Berlin 0.0015—16, Bucuresti 90—102.10, lei 91—103.10, London 87000—91400, angol font 87500—919000, Milano 815—870, lira 825—880, Newyork

19200—20300, dollár 19500—20600, Páris 1080—1146, francia frank 1095—1161, Prága 575—619, Varsó 0.08—9.65, Bécs 0.2730—2950, Zürich 3440—3660, svájci frank 34603680.

Budapesti értékpapirtőzsde. Zárlat. (Szeptember 4.) Magyar hitel 928000, Osztrák hitel 170000, Salgó 750000, Rima 185000, Déli vasut 135000, Államvasut 490000, Kohó 975000, Atlantika 67000, Ganz-Danubius 29.000.000, Papír 62000, Szlavonia 95000, Földhitei bank 490000, Viktoria 325000.

Sport.

— Az Aradi Athletikai Club vezetősége felkéri az összes női tornász és athléta tagjait, hogy csütörtökön, f. hó 6-án d. u. hat órakor a Strada Teodor Serb (Török Gábor-utcai) sporttelepen feltétlenül sziveskedjenek megjelenni.

— Az Aradi Athletikai Club f. hó 8-án, szombaton Str. Teodor Serb (Török Gábor-utcai) sporttelepén a Gloria-CFR. jubiláris sportünnepségei kapcsán országos athlétaikai versenyt rendez, melyet Károly trónörökös öfensége is kitüntet megjelenségével. Minthogy a kis entente Olimpiádjára itt jelöli ki a reprezentánsokat a válogató bizottság, a versenyre az összes neves athléta eljönnek. Nagy értéket ad a versenynek, hogy a rendező egyesület külön meghívta az 1500 m. távra *Velkovicit*, az idei bajnokot, ki *Kabátal* és *Schwellengraberrel* mér össze az erejét, továbbá külön meghívásos versenyt rendez 5000 m. távon dr. *Belu Jenő* rekorder, *Márton*, *Csobán*, *Sárdi* és *Racsek* között, valamint meghívásos kalapácsdobást *Bodel*, *Ciungán* és *Wolf Vidor* között.

— Törpék sportja. AAC. törpe—Victoria törpe 2:1 (2:0.) Vasárnap délelőtt játszott a fentebbi két aradi törpe csapat, amelyből a szebb játékot mutató AAC. törpe csapat került ki győztesként. Bíró: *Kanyuk*. A mérkőzés után törpe athlétaikai verseny volt a következő számokkal: 50 m. sifutás: 1. *Szántó Géza*. 80 m. sifutás: 1. *Salamon Imre*. 100 m. sifutás: 1. *Farkas János*. 300 m. sifutás: 1. *Salgó Pál*. Mindegyik AAC. 4×100 m. football-staféta az AAC. és Victoria törpe csapatai között. 1. AAC. A) csapat (*Salamon Imre*, *Seruga*, *Salamon István*, *Salgó*) 2. AAC. B) csapat (*Diószeghy*, *Polacsek*, *Kovács*, *Gruber*) 3. Victoria. — AMTE. törpe—Gloria-CFR. törpe 1:0.

— Lemaradt a magyar négyes evezős. Budapestről táviratozza tudósítónk: Az Európa evezőshajnokságáért való versenyt tegnap tartották meg a Comoi-tavon. Magyarország, amely nyolcast nem indított, a négyes evezős versenyben szerepelt és a harmadik helyre jutott be. Az első Svájc negyedhosszal, második Hollandia lett, amely egész hosszal előzte meg a magyar csapatot. A három hievezett versenyzőn kívül még kilenc csapat vett részt a küzdelemben: spanyol, francia és olasz csapatok. A magyar négyes lemaradását állítólag rossz starttal indokolják, evezőskörökben ugyanis bizonyosra vették a magyar evezősök győzelmét, mert emiatt nem indították a világhírű nyolcast.

Hirdessen az

„Aradi Közlöny“-ben,

mert az megjelenik a

„Bánáti Közlöny“-ben is.

CREME MADELAINE

Kiváló hatású kozmetikai készítmény szeplő börtök (mitesszer) pattanások, arcvörösség, májtöltök és arcbőr minden tisztátlansága ellen. — Készítik:

Dr. Földes & Hehs

gyógyszerészek, pipore szappan és vegyszeti gyár: Arad, Micalaca. Budapesten Bortalan-utca 26. Margit crème gyár. Ügyeljünk a márkára, óvakodjunk a hamisításoktól és hasonlónak utáztatoktól. 13891

Franzensbadi iszap Timisoarán 14010

A világhírű franzensbadi ásványiszap rövidesen és biztosan gyógyít reumát, kősvénnyet és csúzt. Egy teljes kúra utasításokkal 280—Lej utárvétel mellett kapható a franzensbadi lerakatainál. A. Franczi, Timisoara, Strada Bonáz 14

Olesón eladó

Str. Cogalniceanu (Mikes-utca) 32-és elfoglalható ötszobás gyönyörű magánház. Bővebbet: WALLINGER-ÍRODABAN Arad, Str. Eminescu 20.) Stefa fűszerüzlete mellett. 13320

Butorok

a legjobb kivitelben állandóan raktáron és mérsékelt áruk mellett kaphatók: 18779

VICTORIA-butorgyár, ARAD, Strada Ioan Calvin 42.

Lerakat: Neuman palota, (Strada Horia.)

Olesó butor!!

Komplett faragott hálószoba södröngbetéttel, tükrös mosdóval 7000, 1 barokk stílusú ág és 1 éjjeli szekrény márványlappal 1400, 1 szép gyermekágy 1600, két világos mat ág 1700. leírt eladó.

Megtekinthető „VICTORIA“-irodában Arad, Piata A. Iancu 16. (Szabadság-tér)

Mütrágya raktárra érkezett

Aradvármegeyei Gazdasági Egyesület

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
Minden szó hirdetés ára 2 lej.
Vastagabb betűvel 4 lej.
A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
Hirdetéseket délután 5 óráig veszik fel.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni
A legkisebb hirdetés ára 10 szölg 20 lej.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

INTELLIGENS fiatal asszonyt ki segítene ki 1500 leiel nehéz helyzetéből. Leveleket „Hálás lennék” jellegű Wallinger hirdetője Arad, továbbít. 13320

Alkalmazás.

BEJARONÓ reggel 3/8-tól 10-ig takarításra felvétetik Arad, Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) földszint, balra az udvarban. 500

EGY jó házból való fiat tanulóknak felveszek. Blociu-papírüzlet, Arad. 5010

HARMINC-NEGYVEN év körüli gyermeket szerető mindenest keresek sürgősen Magyarországra. Magammal vinném. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5012

MINDENES szakácsnő felvétetik. Havas Arad, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 7—36. 5020

INTELLIGENS házvezetőnőt, vagy házikisszonyt és egy önálló kertészt keres Bihar-Béni úveggyár Bellu. 5022

TANONC FELVÉTELIK teljes ellátással lakatos és vízvezeték szerelőnek Timisoara (Temesvár) Csillag-u. 27. 8

TIZ ÉVE önálló kereskedő raktárnoki, vagy ehhez hasonló állást keres. Érdeklődni lehet Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 11. I. em. ajtó 12. 5037

ROMÁN-NÉMET, esetleg román-magyar gyakorlott levelezőt órákra, vagy félnapra, közvetlen belépésre keresek. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével, magyar, vagy német nyelven az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 5036

VIZVEZETÉK szerelő, csakis elsősorban munkaszer, azonnali alkalmazást kaphat Hóhónál Arad, Str. Metianu (Forrá-utca) Hunyadi-palota. 14011

FÜSZERKERESKEDŐ segéd felvétetik a „Csokoládé király” céghez Arad, Str. Metianu. 5047

ZERINDUL-MAREI (Nagyzeréni) gőzmalom azonnali belépésre fűmunkára keres. Személyes, vagy írásbeli ajánlatokat kérünk. 14001

BEJARONÓ, ki kéri a tud, a reggeli órákra azonnala felvétetik. Fleissig Arad, Str. Mocioni 30. (Orczy-utca 10.) 5045

KISGYERMEK mellé idősebb nő, ki a háztartásban is segítkezik, azonnal felvétetik. Pályf csemege üzlet, Arad. 5049

Vétel és eladás.

VÁSZON-ERNYŐ üzletbeirat Érté, hásszállt de jókarban, hozzá való teljes vasfelszereléssel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5000

ZSIDÓ egytemplomban másodemeleti első sor női imaszék bérebeadó. Cim Kelet hírlapiroda Aradon. 14011

ELEGANS utazóbőrönd, ebédlő divány, ág. éjjeli szekrény, íróasztalok, kis divány 2 székkel, ezüst retikül, kézimunkák, függönyök, női ruhák, dísz tárgyak, fehérneműek, stb. eladók. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. emelet, jobbra. 1000

ANTIK tárgyakat, díszműveket, kézimunkákat, függönyöket, szőnyeget, fehérneműt stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobbra. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászőnyeget, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keressük antik butorokat, perzsa szőnyeget, festményeket, műtárgyakat, régi órákat és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ótvás munkákat. Vidéki meghívásra kituzunk. Szépművészeti Szalon Arad, Ortutay-palota. 13573

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyvkereskedése, 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 385. 13629

ELADÓ perzsaszőnyeg, asztalnemű, ágynemű, gyermekkosci, butorfielc, stb. Arad, Str. Consistorului 20. (Batthyány-utca 19.) Steinerné. 5039

VILÁGOSZÖLD könyvberendezés és egy ágynemű, mely áll hat, esetleg három párnából, két paplanlepedőből, eladó. Arad, Piata Catedralei (Tökölýtér) 8. 13320

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben Irom Arnold Arad Str. Grigorie Alerandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 13631

DARALÓT KÖVEKKEL ÉS CSÖVES TENGERI DARALÓT motorhajtásra megvételre keresek. Ajánlatot armegilöléssel Boros Jenő mérnökhöz Arad, Bulev. Regele Ferdinand 10. (József főherceg-ut) 19. 5046

HÁLÓSZOBA, konyha butor, függönyök eladók. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5050

HASZNALT ÓZOM megvételre keressék. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

TELKET, 7—300 ölet, 16 helyen, lehetőleg vasút közelében, megvételre keresek. Ajánlatokat „Sürgős G. B.” jellegű Aradi Közlöny kiadója. 5021

SÉGÁBAN Calea Aurel Vlaicu (Neuman Samu-ut) 53. számú ház 3 szobával, 2 konyhával, mellékhelyiségekkel, nagy kerttel, szabad közből eladó. Értekezni ugyanott. 5041

MOSOTZY-telepen gyönyörű magánház átvehető kétszoba konyhával, hatalmas telekkel 100.000 leiert eladó. Uranusiroda Arad, főpostával szemben. 13928

VALKANYI HATÁRBAN 90—122 kat hold prima szántó előnyös, feltételek mellett azonnal eladó. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5048

Üzletek.

NAGYFORGALMU élelmiszerüzlet fővonalon 25.000 leiert eladó. Uranusiroda Arad, főpostával szemben. 13927

Ellátás.

TELJES ELLÁTÁST zongoratanítással, francia és német nyelv oktatással kaphat uri családnál két 12—14 éves fiu, vagy leány tanuló. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4873

Hirdessen a

„Bánáti Közlöny“-ben.

mert az megjelenik az

„Aradi Közlöny“-ben is.

URI CSALÁDNAL kereskedelmista teljes ellátást nyer. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5052

Külfelc.

TIZ HÓNAPOS kis leány és két éves fiu gyermekemet örökbe adnám uri családnak. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5040
BELVÁROSBAN 30 éve fenálló lakatos műhelyhez 25.000 leiel társ kerestetik. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 18927

ZONGORÁT használatra adnék annak, ki nekem 15 ezer leit kölcsön adna. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek leadni. 5051

Olesó szőnyeg

4x8 m. abazminator strapa szőnyeg kis hibás 1800 Leiert eladó. „VICTORIA” Irodában, Arad, Piata Avram Iancu 16. (Szabadság-tér). 5012

PALYAZATI HIRDETMÉNY.

Keresek egy érettségivel bíró jegyzői gyakornokot. Fizetése évi 10.000 lei készpénz és a jegyzőtől ingyen reggeli és ebéd.
Csak románul tudóknak ajánlatai fogadtatnak el. Az állás azonnal elfoglalandó. 5038
Bánlos (Modosi járás) 1923. szeptember 1.
Romul Zabul jegyző.

Sarokház

üzlettel, elfoglalható lakással 19.000 Lei jövedelemmel 110.000. Leiert eladó és 40—50.000 Leiel azonnal átvehető. Bővebbet: 5048
„VICTORIA” Irodában, Arad, Piata Avram Iancu 16. (Szabadság-tér). 5043

ANUNT.

La pepinierea statului Ceala sunt de vânzare cca 15000 kg. prune brisrite si cca 4000 kg. struguri de masă
Ofertele se vor inainta până la 8 Septembrie 1923. la Administratia pepinierei Ceala.
Administratorul pepinierei VASILIE LORANT
14011 Sef. de regiune.

Ujságmakulatura

6 kgr.-os csomagokban
kapható a kiadóhivatalban